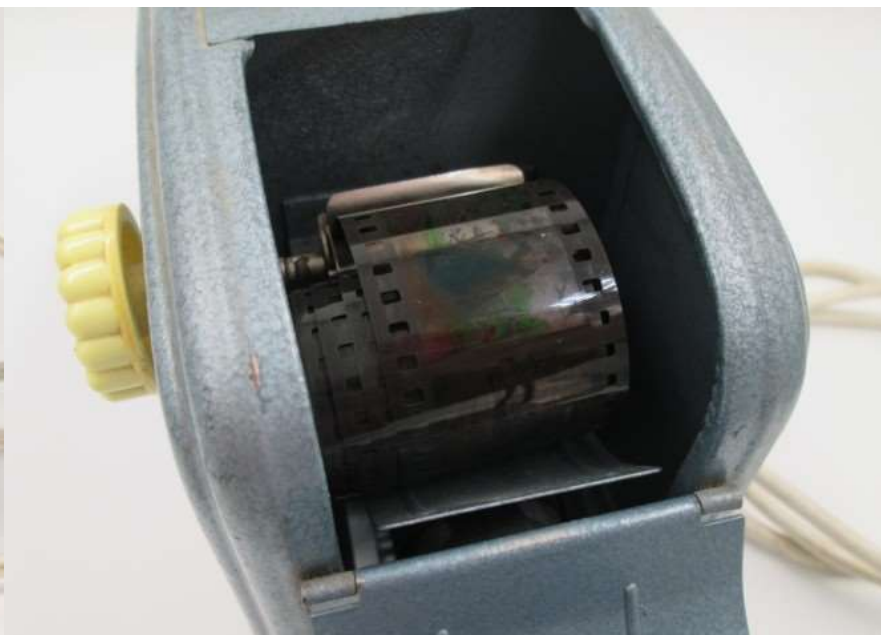

5 és 6. korcsoport

<http://dia.osaarchivum.org/public/index.php>
<https://diafilm.hu/index.php?route=common/home>
<http://dydudu.hu/diafilm/tartalom.html>

5. korcsoport

(cselekmény – stílusra alakítás – látványterv)

- „Diafilm”
- A diafilm vetítése, nézegetése egy lassan feledésbe merülő népszerű családi-program és ismeretterjesztési- oktatási (szemléltetési/prezentációs) forma volt az 1950-es, 60-as és 70-es években, a televízió tömeges elterjedése előtt.
- Alkotóik diaposzítív képeket szerkesztettek tematikus sorrendbe, amiket **értelmező feliratokkal** vagy **kísérőszövegekkel** láttak el.

Adás ellenségünk a kulák
(HARCBAZAN AZ ÚJ ÉLETÉRT)

GERGELY MIKLÓS-KOVÁCS GYÖRGY:
ÜTKÖZET A KRUMPLIFÖLDÖN
RAJZOLTA: PÁL GYÖRGY
MAGYAR DIAFILMGYÁRTÓ VÁLLALAT-1955

Yessélyben a krumplink, gyerek! ebből még nagy kár lesz.
Hogy vesszél valna magjába, bergonyabogár ez...

Növényvédő állomáson a telefon csengett:
- Agronómus kárta, bogár-ügyben kéri kendet.

Öt perc múlva indulnak már a poraszó gépek,
Nehéz percek várnak rátaok, gonosz bogár népek!

Nyár elején lép a lárva a tett színhelyére -
Még mielőtt bojt csinálna, üssünk a fejére.

Magyar népmesék
Észégig érő paszuly

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy szegény asszony. Annak volt egy fia meg egy tehénkeje.

El is ültette a fiú. Reggel, amikor felébred, kinéz az ablakon és látja, hogy kikélt a paszuly, de nem látta a tetőjét. Gondolta, megnézi kívülről.

Addig ment, mendegélt, míg már olyan magasságban volt, hogy szinte szédült. Aztán egyszer csak elérte az égboltot. Volt ott egy nyílás.

Amint üti az óra a tízenkettőt, támad nagy dörömbölés, zúgás, jön haza a sárkány, hoz egy fekete tyúkot a hóna alatt.

... ha a tyúkot eladjuk, azért nem kapsz, csak egy felet.
- Jaj, de hogy adom én el ezt a tyúkot! - mondta a kisfiú.

Az ásító inas

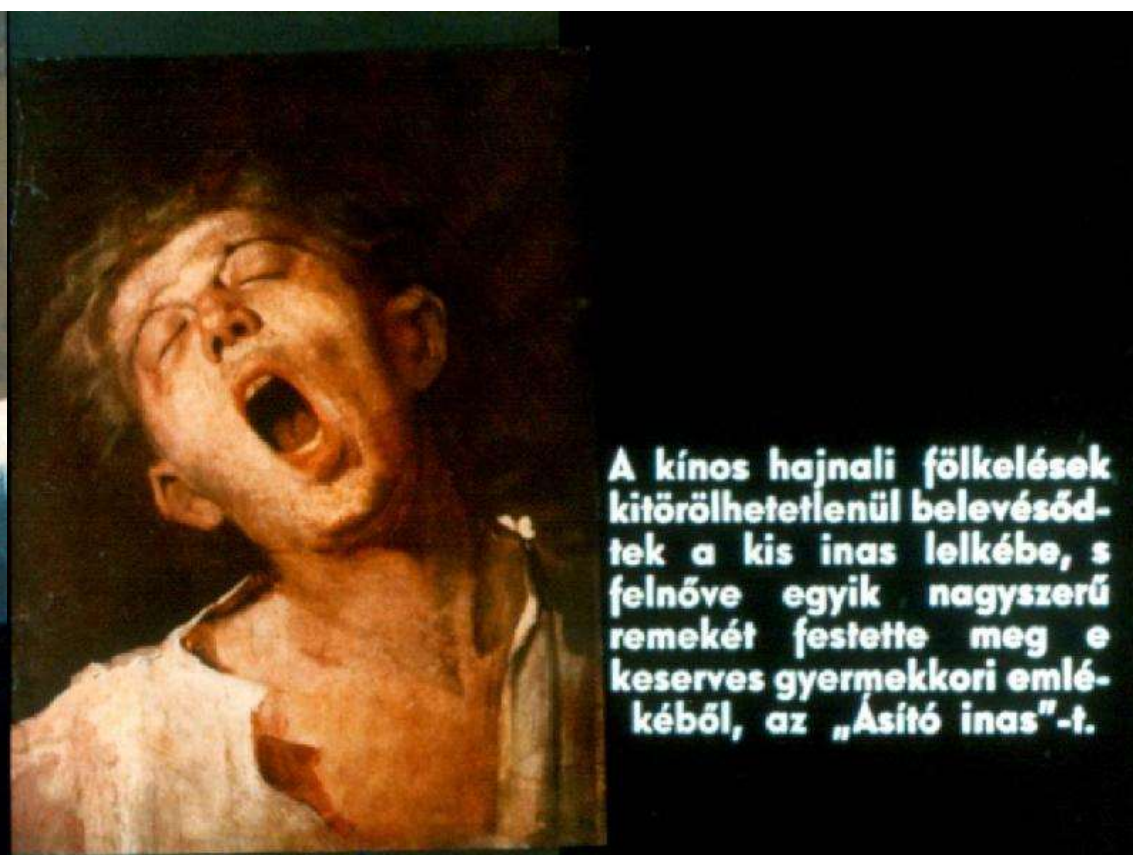
MUNKÁCSY MIHÁLY
emlékezései nyomán
összeállította:
SZILÁGYI FERENC
rajzolta:
BENKŐ SÁNDOR
MAGYAR DIAFILMGYÁRTÓ V.
1963.

1849 vészes nyarán menekülőkkel megrakott szekér kanyargott a tűz alatt álló Miskolcra Cserépvár felé, a Mátra rengetegei között. A kocsin egy halvány asszony szorongott öt gyermekével.

De azért reggel a szokásos időben, öt órakor fölhangzott Anca szolgáló ébresztése: – Chlapci horka! Fiúk, talpra! – S halálra csigázott tagokkal, álmosan, borzas fővel nekitámolyogtak az új nap keserveinek...

A kínos hajnali fölkelések kitörölhetetlenül belevésődtek a kis inas lelkébe, s felnőve egyik nagyszerű remekét festette meg e keserves gyermekkori emlékéből, az „Ásító inas”-t.

- A feladat egy kiválasztott irodalmi mű részletének **műismereten alapuló** diafilmre történő vizuális adaptációja.

A Tisza medrében ástak neki sírt, földdel telt zsákokkal rekesztették el a folyót, hogy utána majd visszaengedjék a vizét. Maradjon örökre titok a nagy király nyughelye.

LÁTHATATLAN EMBER

Rajzolta: LÁSZLÓ GYULA
Gárdonyi Géza regénye nyomán diafilmre írta:
RUZICKSA JÓZSEFNÉ

Kiadja:
a Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1958.

A jóságos megmentőt Priszkoszt rétmornak hívták. Tudós ember volt és a császári palatába járatos. A fiút Zátának nevezte el, tanította, úgy bánt vele, mint édes fiával. Ezek múltán elsajátította a tudományokat: mészoló lett a császári könyvtárban. Így felt el nyolc esztendő Priszkosz szolgálatában.

440 táján, midőn a hunok birodalma a Tisza mentén volt, egy kisfiút adtak el Konstantinápoly piacán, miként eladják az ebkályket vagy a kiscsikót. Apja sirva árulta — a hunok adójára kellett a pénz.

A fiúcskót Maximinosz, egy előkelő görög vette meg két aranyért. — Itt a rabszolgátok — szólta gyermekeihez.

Szomorú sors várt szegényre. Citrammal dobálták, csallánnal verték, kutyával moratták. Hiába könyörgött nekik irgalomért.

Egyszer úgy megverték, hogy mészolni sem tudott. Amint földalmában a kertben sírdogált, arra jött az ur barátja. Megsajnálta és megvette a fiút.

Aztán megindultak napnyugatnak! — Azért arra, hogy előbb megerősödjének a még meg nem hódolt kis vándor-népekkel, aztán mint a hógorgeteg, dőlnek fordultak a római birodalom ellen.

Vágtató lovon hátrafordultak és így lötték ki visszafelé nyilait. Nem tudott úgy nyílat löni senki, mint a hun.

Ősszel megérkeztek az alánok, a bellatonok, turcilingek, korácsnyok az asztragótok, magyarok, szarmaták és más népek. Tengernyi népsokaság gyűlt össze: milliós sereg a Tisza körül.

A táboron kívül magas füstoszlop kanyargott a fellegek felé. A táltsok szent éneket üvöltve fehér lovat áldoztak.

Az öreg sámán kezében véres kardot tartva állott a máglya előtt és Attila felé terjesztette áldóan a kezét. A hunok serege felmorajlott, kardjaikat harci kiáltások közben az égre villantották.

- Ennek érdekében alakítsanak négy főből álló csoportot és – közös munkával – hozzanak létre egy diafilm-tervet.
- A feldolgozáshoz készítsenek **forgatókönyvet**, mely alapján kivitelezhetők a kísérőszövegeket vagy párbeszédet tartalmazó, képszerűen megfogalmazott, akvarell- illetve temperafestéssel készülő illusztrációk.
- A hiteles megjelenítés érdekében használják a letölthető diafilm képkocka-keretet!

jelenet	kép/kompozíciós vázlat	képleírás/tartalom	szöveg/narráció
7.	 <p>A jóságos megmentőt Priszkosz rétornak hívták. Tudós ember volt és a császári palotába járatos. A fiút Zétának nevezte el, tanította, úgy bánt vele, mint édes fiával. Évek múltán elsajátította a tudományokat: másoló lett a császári könyvtárban. Így telt el nyolc esztendő Priszkosz szolgálatában.</p>	Insert-kép, felirattal	A jóságos megmentőt Priszkosz rétornak hívták. Tudós ember volt és a császári palotába járatos. A fiút Zétának nevezte el, tanította, úgy bánt vele, mint édes fiával. Évek múltán elsajátította a tudományokat: másoló lett a császári könyvtárban. Így telt el nyolc esztendő Priszkosz szolgálatában.
8.		Szobabelső, előtérben Zéta áll, vele szemben egy asztal mögött Priszkosz ül.	Egy reggel magához hívatta és pénzzel teli bőrzacskót tett elé: - Mától fogva szabad vagy, Zéta, a magad ura! – Óh, jó uram – kérlelte –, ne küldj el engem!
9.		Közelkép, Priszkosz atyaian a zavarban lévő Zéta vállára teszi kezét.	– Attilához kell mennem. Oda küld a császár! Eljössz-e velem a barbárokhoz? – kérdi tőle. – Veled megyek, uram! – felelte Zéta. – Talán nem is olyan fekete az a hun, mint amilyennek festik.

Zéta nem látta többé Emökét. A gyászmenetben hiába kereste. Kétségbeesetten kérdezgette, mi lett a gyászruhásokkal. — Lenyilazták őket! Hát nem tudod, hogy Attila minden kedves szolgáját lenyilazták?

Feldolgozásra **ajánlott**, kijelölt művek:

- **Babits Mihály:** Jónás könyve [<https://mek.oszk.hu/04300/04341/04341.pdf>]
- **Biblia, Ószövetség** - József és testvérei;
- **Boccaccio:** Dekameron (Ötödik nap, kilencedik novella)
[<https://mek.oszk.hu/00300/00334/html/02.htm#108>]
- **Csáth Géza:** A varázsló kertje [<https://mek.oszk.hu/00600/00630/00630.htm#2>]
- **Jane Teller:** Semmi
[http://www.sgyak.u-szeged.hu/tanar/nyemcsokne/lapok/jt_semmi.pdf]
- **Kosztolányi Dezső:** Esti Kornél (negyedik fejezet)
[<http://www.mek.oszk.hu/00700/00744/00744.htm#4>]
- **Móricz Zsigmond:** Tragédia [<https://epa.oszk.hu/00000/00022/00040/00979.htm>]
- **Zrínyi Miklós:** Szigeti veszedelem (Deli Vid és Borbála)
[<http://www.mek.oszk.hu/01100/01136/01136.htm>]

A pályaművek szkennelve/fotózva kerüljenek feltöltésre.

(Kondíciók: hosszabb oldal max. 2000 px, jpg kiterjesztés).

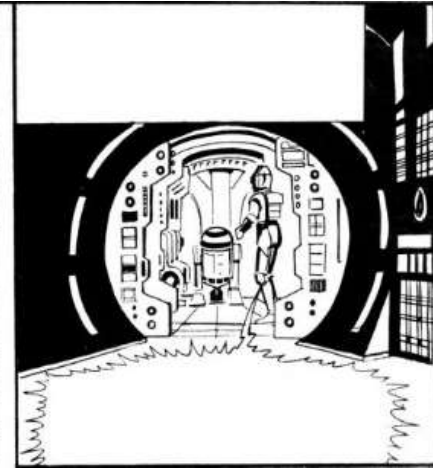
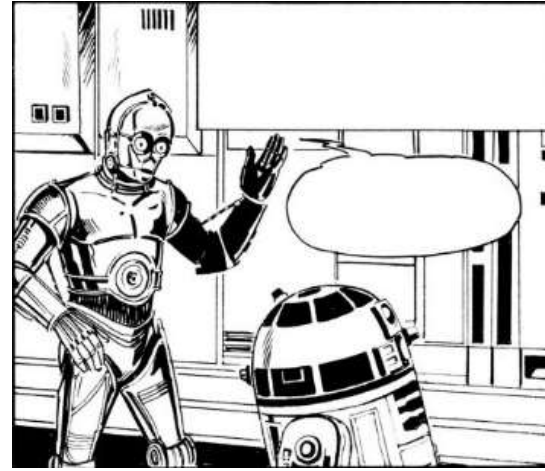
Beküldendők:

- A történet képes **forгатókönyve**
(A3 lapon/lapokon, szöveg és kulcskép-vázlatok, pdf)
- 4 db, **A3** méretű diakép-terv
(a főcím-kép valamint 3 db – a történetmesélés- és megértés szempontjából kulcsfontosságú – kidolgozott diakép)

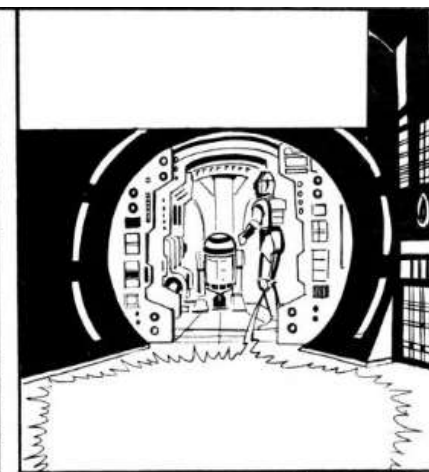

6. korcsoport

(cselekményelemzés – modalitásváltás – ábrázolás)

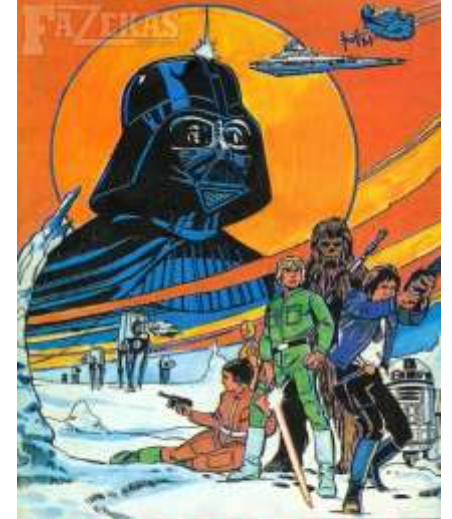

- „Átalakítás más médiumra” vagy „Újragondolva-rendezve”
- Alakítsanak négy főből álló csoportot és – közös munkával – készítsék el egy kiválasztott film képregényre történő adaptációjának storyboardját (képes forgatókönyvét) a „A Hős útja” modellnek megfelelően.
- A storyboard egyik jelenetét (pl.: találkozás a mentorral) 4 kulcs-képben dolgozzák ki.

- A tervezés során ügyeljenek arra, hogy az eredeti film **látványvilága-hangulata** ne vesszen el; ill. a jelenetben megjelenő karakter-ábrázolások beazonosíthatók maradjanak, illeszkedjenek a forráshoz.
- **Színátalakítások, redukciók megengedettek** (pl. színesből monokróm; színesből szürkeárnyalatos+ egy szín, stb).
- A tervezés során **szoftveres támogatás** megengedett, de a beküldésre szánt képeknek **hagyományos technikák** (fapác, tustinta, akvarell, tempera, rajzszén, grafitceruza, stb) **alkalmazásával** kell elkészülniük.

A BIRODALOM VISSZAVÁG

TELJES KÉPREGÉNY – KERESZTREJTVÉNYEK

A BIRODALOM VISSZAVÁG

Feldolgozásra ajánlott, kijelölt filmek:

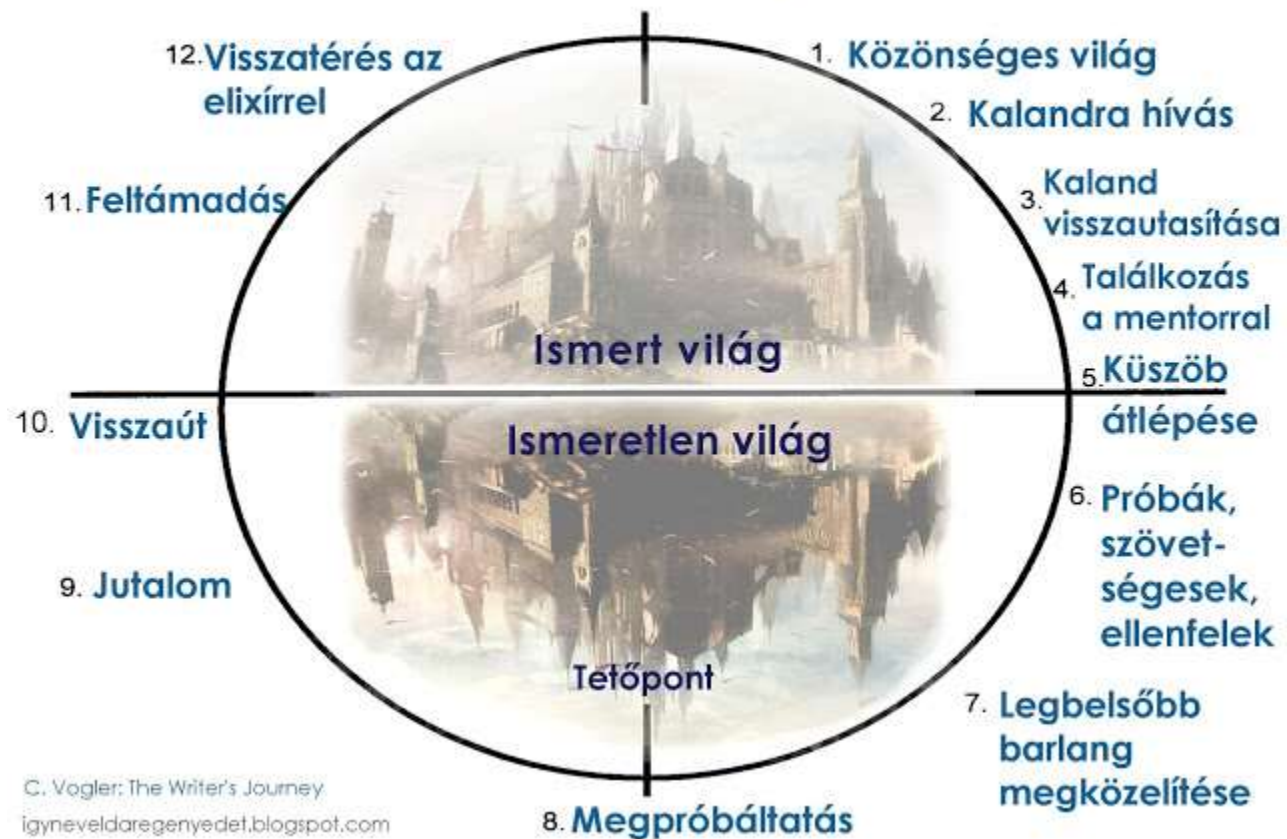
- Mátrix [1999.];
- A Gyűrűk ura – A Gyűrű Szövetsége [2001.];
- Óz, a hatalmas [2013.]

A pályaművek szkennelve/fotózva kerüljenek feltöltésre. (Kondíciók: hosszabb oldal max. 2000 px, jpg kiterjesztés).

Beküldendők:

- A történet képes storyboardja (A3 lapon/lapokon, szöveg és kulcskép-vázlatok, pdf; ld.: *segédlet* [https://drive.google.com/drive/folders/1USzrf14r-A_nLFqzHTq6oWFp2216J0sR?usp=sharing])
- 4 db, A3 méretű kép

A hős útja

https://hu.wikipedia.org/wiki/Joseph_Campbell

<https://docs.google.com/document/d/1nEHfyhlh7W-LtCeQ-pD3npwNdaDKbm1sRFhGJ6Lismw/edit>

Közönséges világ

A kalandra hívás előtti állapot.

Kalandra hívás

Az indulás lépcsőfokának első mozzanata a **kalandra hívás**. Ez az, amikor a hőst valami arra sarkallja, hogy elinduljon az útján.

Luke beszélgetése Owennel és Beruval

A következő elem, hogy a leendő hős **visszaretten a hívástól**. Eleinte Luke sem akar elindulni, ahogy azt sem hiszi el, hogy igazán nagy dolgokra volna képes.

Luke vívódása

Ezek után, vagy ezek mellett – nem mindig időrendben jelennek meg az egyes motívumok – általában a **hős segítséget kap**. Ez a mítoszokban leggyakrabban természetfölötti segítségként jelenik meg, spirituális mester vagy tárgyak formájában.

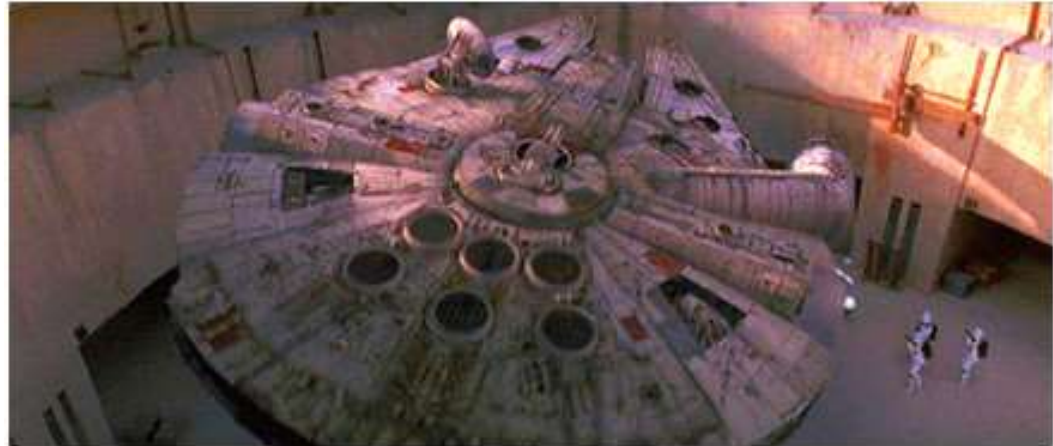
Útitársak

A mitikus történetek gyakori motívuma az **útitársak megjelenése** is. A hős általában magányosan viszi végig az útját, de bizonyos pontokon segítőt kap.

Küszöb I.

A következő (beavatás) lépcsőfokra jutás minden hős történetében a „**küszöb átlépése**” motívummal megy végbe. Ezt azonban különféle akadályok nehezíthetik. A hősi eposzokban azt találjuk, hogy a küszöbnek gyakorta vannak őrei, akiken a hősnek (és segítőknek) túl kell jutnia.

A cet gyomrában

Az ismeretlenbe való belépés után következik a „**pokoljárás**”. A pokoljárás eleme, avagy a túlvilági kalandok már a görögöknél, illetve a távoli népek mítoszaiban szintén előfordultak. A hős így járja be azt az utat, ami ki lett jelölve számára.

A próbatételek útján

A beavatás során mindig akadnak **próbák**, amiken a hősnek át kell esnie. Gyakorolnia kell tehát, hogy előrébb jusson. A gyakorlatok erkölcsi útmutatást is jelentenek, ezért e vonatkozásban egyfajta erkölcsi utat is bejár a hős.

A próbatételek útján

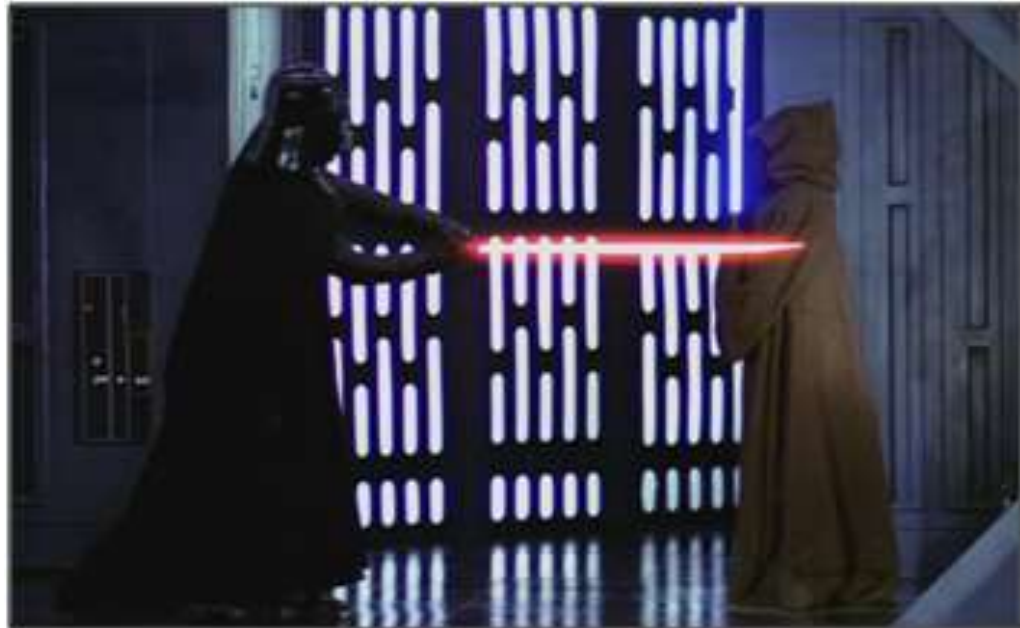
A beavatás során találkozik a leendő hős „**az istennő**” karakterével, aki vagy segítőként, vagy rosszra csábítóként jelenik meg és le akarja taszítani a hőst az útvjáról.

A próbatételek útján

Ezt követik általában az olyan további mozzanatok, mint a **szöktetés**, a **szörny legyőzése** és az ismeretlen világ további veszedelmei. Leia megszöktetése a börtönblokkból, valamint a vízi szörny legyőzése is ezekre nyújtanak példákat.

Fontos állomása a hős útjának a **rituális halál bekövetkezése** is.

Megdicsőülés

A beavatás fejezetének utolsó mozzanata a **megdicsőülés**, amikor a hős véghez viszi küldetését, és ténylegesen hőssé válik. A hős csak az ebbéli **elrugaskodásával** válik valódi hőssé.

(A történetben ez az a pont, amikor Luke kikapcsolja a számítógépét, és végre elkezd hinni az Erőben.)

Visszatérés

A hős visszatérése a monomitosz utolsó nagy fejezete. Gyakori elemei a már említett mágikus repülés, a nagy csata eseményei és a **kívülről jövő megmentő** is. Ez rendszerint a hős önfeláldozásakor jelenik meg.

Két világ ura

A hős a győzelmet követően „**két világ ura lesz**”, azaz az ismert és a korábban ismeretlen világot is uralni fogja már.

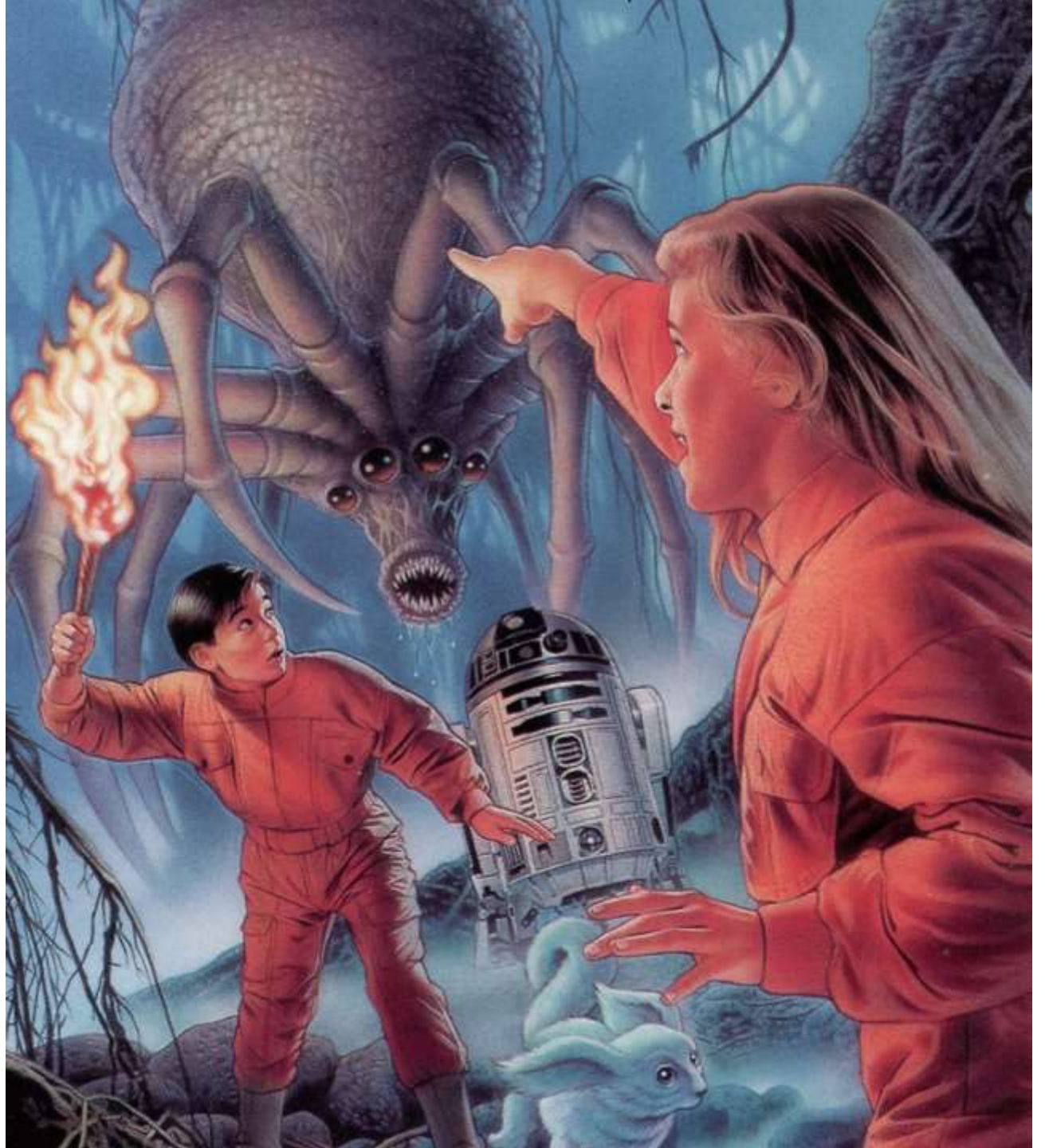
A mitikus történetek végén rendszerint az **élet szabadsága** jelenik meg, amelyet a hős hoz magával diadala eredményeképp. Ezzel együtt egy **spirituális tudás** birtokosává is válik, amellyel segíteni tudja a környezetében élőket.

Hasznos linkek

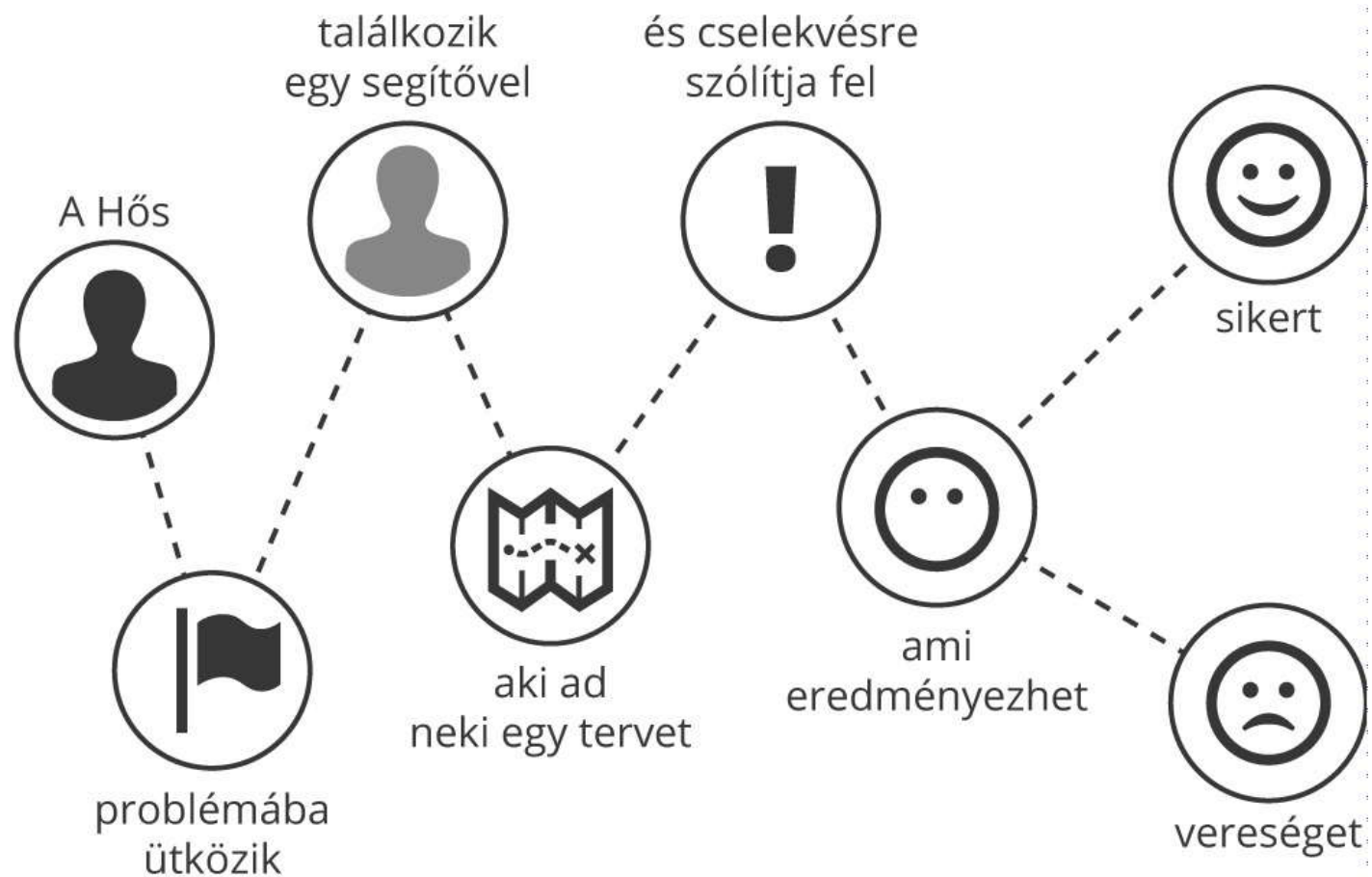
- <http://halozsak.hu/>
- <https://kollektiva.eu/storytelling-marketing-gamification/>
- <http://igyneveldaregenyedet.blogspot.com/2015/06/a-hos-utja-mitikus-tortenetstrukturarol.html>
- <https://www.puliwood.hu/ismertetok/hosok-es-antihosok-a-hos-utja-252512.html>
- <https://www.puliwood.hu/ismertetok/egy-forgatokonyv-felepitese-es-a-harom-felvonasos-struktura-259867.html>
- <http://sekmome.weebly.com/az-archetiacutepus-fogalma.html#>
- <https://www.pointsincase.com/columns/seven-classic-movie-archetypes>
- <http://halozsak.hu/kepregenyeink/star-wars>

Logline & szinopszis

Képes történetmesélés

A történetstruktúra

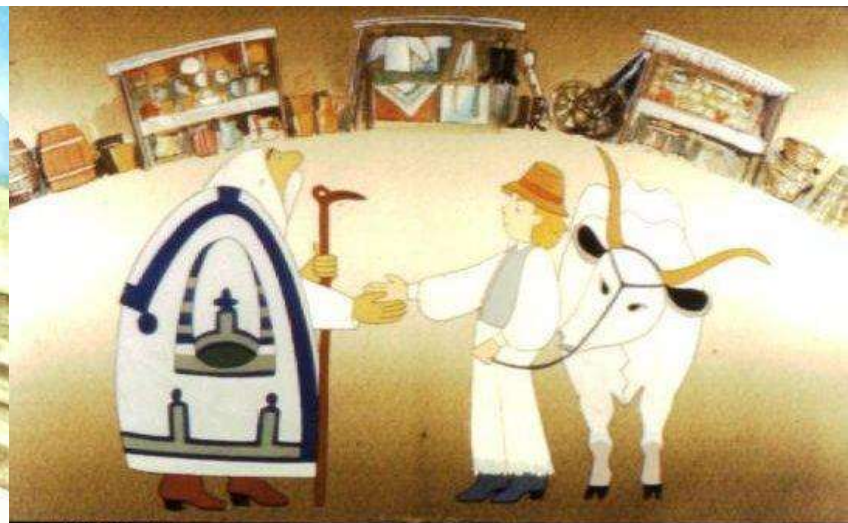

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy szegény asszony. Annak volt egy fia meg egy tehénkéje.

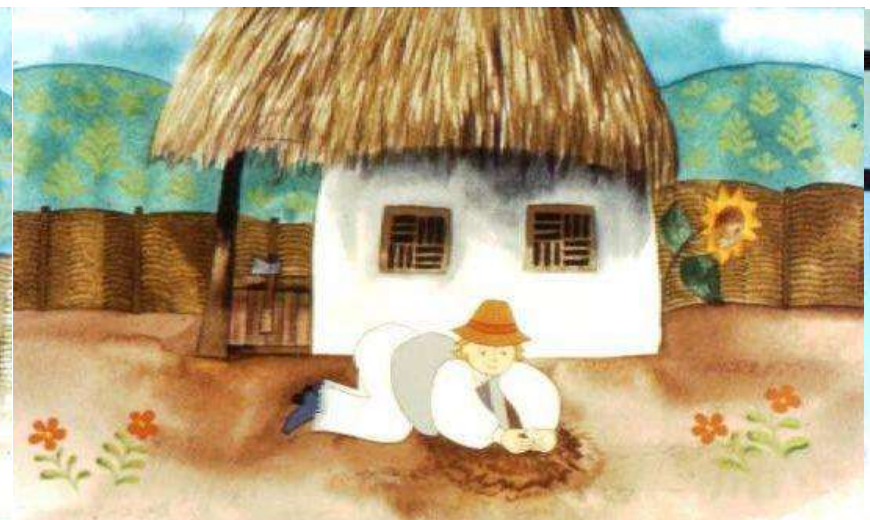
Egyszer úgy elfogyott az enivalójuk, hogy az anyja azt mondta a fiának: – Eredj, hajtsd el a tehénkét, de vigyázz ám, mennyiért adod el, nehogy károsak legyünk benne!

El is hajtotta a vásárra. Mindjárt akadt is vevője. Megcsinálta a vásárt a fiú, elcserélte a tehenet egy szem paszulyért.

Vitte haza a paszulyt a kislíú, mutatta az anyjának, hogy mit kapott. Sírt az anyja keservesen, hogy a tehénkét ennyiért adta oda.

– Ne búsuljon, édesanyám, azt mondta az öregember, hogy még az este ültessem el, s meglátom, mi lesz belőle.

El is ültette a fiú. Reggel, amikor felébred, kinéz az ablakon és látja, hogy kikelt a paszuly, de nem látta a tetejét. Gondolta, megnézi kívülről.

Kiment, bizony, ökelme, de hiába bámult, innen sem látta a tetejét. – Na, látja, édesanyám, mennyit ér a paszuly.

– Megyek, felmászom a tetejére. – Az anyja egyre kérte, hogy ne menjen. Mégis elindult, s ment felfelé a paszulyon.

Addig ment, mendegélt, míg már olyan magasságban volt, hogy szinte szédült. Aztán egyszer csak elérte az égboltot. Volt ott egy nyilás.

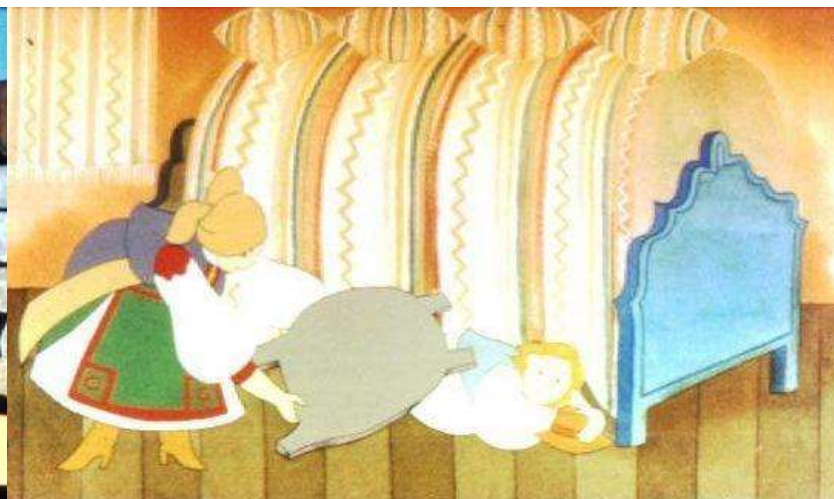
Bekukucska! a fiú, és látja, hogy nem is messze van egy ház. Gondolja magában: – Itt szállást kérek, s reggel megyek haza.

Lehetőségek:
belép/visszafordul

Ahogy benyit, ott talál egy asszonyt. – Hol jársz, te kisfiú, mikor az én uram a háromfejű sárkány? Ha meglát téged, rögtön megesz. – Jaj! – könyörgött a kisfiú, hogy bujtassa el, mert ő úgy fél.

Az asszony behozta a dagasztóteknőt: – Na, gyere, bújjál el, mert jön haza az uram. Almos volt a kisfiú, de úgy meg volt ijedve, hogy nem mert elaludni.

Amint üti az óra a tizenkettőt, támad nagy dörömbölés, zúgás, jön haza a sárkány, hoz egy fekete tyúkot a hóna alatt.

Leteszi az asztalra, s mondja: – Toj egyet! – Hát, rögtön tojt a tyúk egy aranytojást. A sárkány rákiáltott: – Toj még egyet! – Ameddig mondta a sárkány, addig tojt a tyúk.

Mikor a sárkány megvacsorázott, azt mondta a feleségének, hogy adja oda a muzsikáját. Amint ott muzsikált, elkezd szaglászni: – Te, miféle idegen van ebben a házban?

– Csak nyugodjék meg, lelkem, nincs itt semmiféle idegen.
– Dehogyan nincs! Add elő, mert széjjeltéplek!

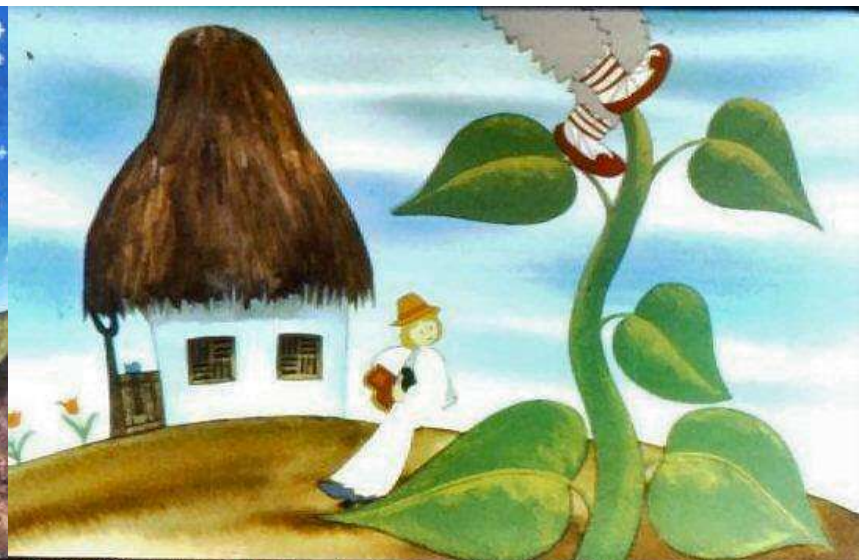

Amikor a kisiú észrevette, hogy elaludtak, kibújt a teknő alól... hőna alá vágta a fekete tyúkot, másik kezébe a muzsikát... s uszgyi gyerünk...

...szaladt ki a házból. Mikor már a lyukhoz ért, gondolta, visszanez. Hát, a sárkány egészen a nyomában volt!

A kisiú gyorsan leeresztette magát a szál paszulyon, a sárkány meg utána...

A sárkány lebecskázott, keze, lába kitörött, s a kisiú agyonütötte. Többet ne féljen tőle senki.

Felállította az asztalra, megsimogatta s mondja: – Toj egyet! – A kis tyúk rögtön tojt egy aranytojást a kisiúnak is. Addig tojták, míg meggazdagodtak.

Csináltattak szép házat, csürt. Vettek sok szép jószágot a pajtába...

Szinopszis

- „A szinopszis szó jelentése: **ránézni az egészre**. Azért írjuk, hogy egyben láthassuk a teljes történetünket.
- Fizikailag ez nem jelent mást, mint egyetlen oldal terjedelmet.
- A szinopszis a legszűkebb értelemben vett **cselekményvázlat**, amiben egyelőre kerüljük a részleteket.
- ***Kiről szól, miről szól, honnan indul, hová jut el és milyen úton?*** – ezekre a kérdésekre kell választ adnunk, egy-egy jól eltalált mondattal leírva az út akadályait, (...) a részletek boncolgatása nélkül.”
- <http://lfg.hu/42233/vegyes/hogyan-irjunk-szinopszist-1-resz/>

Logline

(...ha véletlenül összefutsz egy hollywoodi producerrel a liftben, akkor az egyperces út alatt fel tudd kelteni érdeklődését, és el tudd neki adni a forgatókönyved...)

- **a főhős** (ami általában leírja a szereplőt, utal arra, hogy mi az érdekes benne, például „korrupt zsaru”, „antiszociális diáklány”, az „utolsó megmaradt vámpír”)
  - **a cél, amit el akar érni, vagy a probléma, amivel meg kell küzdenie**
  - **az a dolog vagy személy, ami ebben megakadályozza** (a konfliktus bemutatása)
  - **a tét/tétek**
-
- <http://igyneveldaregenyedet.blogspot.com/2015/10/mire-jo-logline-mit-jelent-high-concept.html>

Logline & szinopszis

Mese a szegénylegényről, aki tehenét paszulyra cserélte. Lehet, hogy mégsem volt ez olyan rossz üzlet?

A hős	A probléma	A segítő	A terv	Cselekvésre felszólítás	Lehetőség	Végkifejlet
(kor, élethelyzet, foglalkozás, hol él, stb.)	(élethelyzetből adódhat)	(kor, foglalkozás, hol él, mi motiválja)	(útmutató)	(hogyan ösztönzi, motiválja a hőst?)	(siker/kudarcs esetén)	
„kisfiú”, szegény, nincs apa	éhezés, szükségmegoldás: eladni a vagyont	„vevő” (öregember, bácsi [vö: batzö])	Csere, babot este elültetni.	Kíváncsiság, hol lehet a vége?	Visszafordul? Továbbmegy?	